

Määräykset ja ohjeet X/2013 LUONNOS

Vakavaraisuuden laskenta ja suuret asiakasriskit

Dnro
FIVA 18/01.00/2013

Antopäivä
1.12.2013

Voimaantulopäivä
1.1.2014

FINANSSIVALVONTA
puh. 010 831 51
faksi 010 831 5328
etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi
www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja
Riskienvalvonta/Luottoriskit
Riskienvalvonta/Markkina- ja likviditeettiriskit sekä Operatiiviset riskit
Instituutiovalvonta/Rahoitussektori

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Määräys”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Ohje”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

”Ohje”-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräys- ja ohjekokoelma > Uusi määräyskokoelma](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	6
1.1	Soveltamisala	6
1.2	Määritelmät	6
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	8
2.1	Lainsäädäntö	8
2.2	Euroopan unionin asetukset	9
2.3	Euroopan unionin direktiivit	9
2.4	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	9
2.5	Kansainväliset suositukset	9
3	Tavoitteet	11
4	Omat varat ja niiden vähimmäismäärä	12
4.1	Uudet omiin varoihin merkittävät pääomainstrumentit ja muut erät	12
4.1.1	<i>Ydinpääomaan (CET1) kuuluva sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto</i>	12
4.1.2	<i>Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon instrumenteista luetut erät</i>	12
4.1.3	<i>Uusien omiin varoihin luettavien pääomainstrumenttien ehtojen hyväksyminen ja niiden toimittaminen Finanssivalvonnalle</i>	13
4.1.4	<i>Osakeyhtiölain mukaisten pääomalainojen merkintä omiin varoihin</i>	13
4.2	Siirtymäsäännökset	14
4.2.1	<i>Omien varojen vaatimusten täyttäminen</i>	14
4.2.2	<i>Käypään arvoon arvostettujen realisoitumattomien tappioiden käsittely</i>	14
4.2.3	<i>Käypään arvoon arvostettujen realisoitumattomien voittojen käsittely</i>	15
4.2.4	<i>Ydinpääoman (CET1), ensisijaisen lisäpääoman (AT1) ja toissijaisen pääoman (T2) vähennyksiin sovellettavat prosenttiosuudet</i>	15
4.2.5	<i>Muiden instrumenttien ja erien kuin vähemmistöosuuden sisällyttäminen konsolidoituun ydinpääomaan (CET1)</i>	15
4.2.6	<i>Vähemmistöosuuden ja tytäryritysten liikkeeseen laskemien ensisijaisen lisäpääoman (AT1) ja toissijaisen pääoman (T2) instrumenttien sisällyttäminen konsolidoituihin omiin varoihin</i>	16
4.2.7	<i>Ylimääräiset suodattimet ja vähennykset</i>	16

	4.2.8	<i>Vanhojen pääomainstrumenttien ja erien vapauttaminen määräajaksi uusien säännösten soveltamisesta</i>	16
5		Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus standardimenetelmää käytettäessä	18
	5.1	Määritelmät	18
	5.2	Vastuuryhmät	18
	5.2.1	<i>Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta</i>	18
	5.2.2	<i>Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta</i>	18
	5.2.3	<i>Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta</i>	19
	5.2.4	<i>Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä</i>	19
	5.2.5	<i>Vähittäissaamiset</i>	19
	5.2.6	<i>Asuinkiinteistövakuudelliset saamiset</i>	20
	5.2.7	<i>Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut</i>	21
6		Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus sisäisten luottoluokitusten menetelmää käytettäessä	22
	6.1	IRBA:n lyhenteet	22
	6.2	Luvanvaraisuus	22
	6.3	IRBA:n vaiheittainen käyttöönotto	23
	6.4	Jatkuva valvonta	23
	6.5	Luokittelujärjestelmän muutokset	23
	6.6	Maksukyvyttömyyden määritelmä	23
	6.7	Tappio-osuus (LGD)	24
	6.8	Maturiteetti (Efektiivinen juoksuaika)	25
7		Luottoriskin vähentämistekniikat	26
	7.1	Valtioiden ja muun julkisen sektorin vastatakaukset	26
8		Markkinariskin vakavaraisuusvaatimus	27
	8.1	Euroopan pankkiviranomaisen EBAn ohjeistus	27
	8.2	Hyödykeriskin maturiteettipohjainen laskentatapa	27
9		Operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus	29
	9.1	Laskentamenetelmien käyttöönoton edellytykset	29
	9.1.1	<i>Perusmenetelmä</i>	29
	9.1.2	<i>Standardimenetelmä</i>	29
	9.1.3	<i>Vaihtoehtoinen standardimenetelmä</i>	30
	9.1.4	<i>Kehittynyt menetelmä</i>	30
10		Suuret asiakasriskit	31
	10.1	Yleistä	31

	10.2	Suurille asiakasriskeille asetettujen rajoitusten ulkopuolelle jäävät vastuut	3
	10.3	Rahoitus ja vakuutusryhmittymän taseen ulkopuoliset sitoumukset	32
	10.4	Suurten asiakasriskien ylitysraportointi	32
11		Vähimmäisomavaraisuusaste	34
	11.1	Vähimmäisomavaraisuusasteen laskemiseen ja julkaisemiseen liittyvä kansallinen harkinta	34
12		Raportointi Finanssivalvonnalle	35
	12.1	Vakavaraisuuden laskentaa sekä suuria asiakasriskejä koskevien tietojen raportointi	35
	12.2	Ilmoituksen laatiminen ja toimittaminen Finanssivalvonnalle	35
	12.3	Raportoitujen tietojen oikeellisuuden varmentaminen	36
13		Siirtymä- ja voimaantulomääräykset	38
14		Kumotut määräykset ja ohjeet	39
15		Liitteet	40

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

- (1) Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuihin valvottaviin sekä muihin toimijoihin:
  - luottolaitokset
  - sijoituspalveluyritykset, lukuun ottamatta sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 4 momentissa tarkoitettuja sijoituspalveluyrityksiä
  - rahastoyhtiöt, jotka harjoittavat sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa (omaisuudenhoitoa harjoittavat rahastoyhtiöt)
  - talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettut yhteenliittymät
  - luottolaitosten omistusyhteisöt
  - sijoituspalveluyritysten omistusyhteisöt
- (2) Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien emoyrityksiin sovelletaan ainoastaan näiden määräysten ja ohjeiden lukua 10.
- (3) EU:n vakavaraisuusasetuksen 3 osan III osaston operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimusta, jota käsitellään näiden määräysten ja ohjeiden luvussa 9, ei sovelleta asetuksen 95 artiklassa tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin, jotka harjoittavat ainoastaan sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 1, 2, 4, 5, 7, 8 tai 9 kohdissa tarkoitettua toimintaa eikä asetuksen 96 artiklassa tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin. Edellä mainittuihin sijoituspalveluyrityksiin sovelletaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 97 artiklan mukaista kiinteiden kulujen menettelmää.
- (4) Lukua 10 (suuret asiakasriskit) ei sovelleta omaisuudenhoitoa harjoittaviin rahastoyhtiöihin, EU:n vakavaraisuusasetuksen 95 artiklassa tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin, jotka harjoittavat ainoastaan sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 1, 2, 4, 5, 7, 8 tai 9 kohdissa tarkoitettua toimintaa eikä EU:n vakavaraisuusasetuksen 96 artiklassa tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin.
- (5) Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten omistusyhteisöihin näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan ainoastaan niiden konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

1.2 Määritelmät

Näissä määräyksissä ja ohjeissa käytetään jäljempänä seuraavia määritelmiä:

- (6) *Valvottavalla* tarkoitetaan kaikkia edellä luvussa 1.1. esitettyjä määräysten ja ohjeiden soveltamisalaan kuuluvia Finanssivalvonnasta annetun lain mukaisia valvottavia ja muita toimijoita.
- (7) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan siihen saakka, kunnes Euroopan pankkiviranomainen (EBA) on antanut EU:n vakavaraisuusasetuksen 193 artiklan 10 kohdan a) alakohdan

tarkoittamaa pääindeksiä koskevan teknisen täytäntöönpanostandardin, alakohdan tarkoittamana *pääindeksinä* pidetään OMX Helsinki 25 indeksiä.

2 Säästöstausta ja kansainväliset suositukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- Laki luottolaitostoiminnasta (xx/2013, jäljempänä myös LLL)
- Sijoituspalvelulaki (747/2012), jäljempänä myös SipaL)
- Laki talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010, jäljempänä myös TYL)
- Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (699/2004, jäljempänä myös Ra-val)
- Valtiovarainministeriön asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (xx/xxxx)]
- Laki valtion liikelaitoksista (1062/2010)
- Kunnallinen eläkelaki (549/2003)
- Arvopaperimarkkinalaki (746/2012)
- Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta (749/2012)
- Sijoitusrahastolaki (48/1999)
- Laki asumisoikeusasunnoista (650/1990)
- Osakeyhtiölaki (624/2006)
- Osuuskuntalaki (1488/2001)
- Kirjanpitolaki (1377/1997)
- Laki valtion erityisrahoituslaitoksista (443/1998)
- Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta (445/1998)

2.2 Euroopan unionin asetukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyy seuraava Euroopan unionin asetus:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta; EUVL N:o L 176, s. 1 (jäljempänä EU:n vakavaraisuusasetus).

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyen tulee Euroopan komissio lisäksi antamaan useita täydentäviä päätöksiä ja asetuksia, joilla pannaan täytäntöön Euroopan pankkiviranomaisen valmistelemat tekniset standardit. Finanssivalvonnan verkkopalvelussa osoitteessa [xx] on esitetty koottuna linkit aihepiiriin liittyviin EU-säädöksiin.

2.3 Euroopan unionin direktiivit

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyy seuraava Euroopan unionin direktiivi:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta; EUVL N:o L 176, s.338 (jäljempänä luottolaitosdirektiivi)

2.4 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:

- Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 2 momentti
- Luottolaitostoiminnasta annetun lain [11 luvun 15 §]
- Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 21 §:n 5 momentti

2.5 Kansainväliset suositukset

Näitä määräyksiä ja ohjeita laadittaessa on otettu huomioon seuraavat kansainväliset suositukset:

- (1) Sisäisten luottoluokitusten menetelmän (luku 6) osalta näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan pankkivalvojen komitean (CEBS) ohjeet:
  - Guidelines on the implementation, validation and assessment of Advanced Measurement and Internal Ratings Based Approaches (annettu 4.4.2006)
- (2) Operatiivisen riskin (luku 9) osalta näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät läheisesti seuraavat EBA:n ja sen edeltäjän CEBSin ohjeet:
  - Guidelines on the implementation, validation and assessment of Advanced Measurement and Internal Ratings Based Approaches (annettu 4.4.2006)

- Compendium of Supplementary Guidelines on implementation of operational risk (annettu 21.12.2009)
- Guidelines on Operational Risk Mitigation Techniques (annettu 22.12.2009)
- Guidelines on Advanced Measurement Approach (AMA) - Extensions and Changes (annettu 6.1.2012)

(3) Suurten asiakasriskien (luku 10) osalta näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat CEBSin ohjeet:

- Guidelines on the implementation of the revised large exposures regime (11.12.2009)

3 Tavoitteet

- (1) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on antaa EU-sääntelyn sallimissa puitteissa valvottaville lisäohjeistusta vakavaraisuuden laskennasta ja suurista asiakasriskeistä.
- (2) Lisäohjeistus liittyy EU:n vakavaraisuusasetuksen säännösten kansalliseen soveltamiseen sekä Euroopan pankkiviranomaisen ja Euroopan pankkiviranomaisen edeltäjän, Euroopan pankkivalvojien komitean CEBSin ohjeisiin ja suosituksiin.
- (3) Nämä määräykset ja ohjeet sisältävät myös Finanssivalvonnan määräykset EU:n vakavaraisuusasetuksessa toimivaltaisen viranomaisen harkintavaltaan jätetyistä asioista.
- (4) Näihin määräyksiin ja ohjeisiin sisältyy myös liitteitä, joiden tavoitteena on ohjeistaa valvottavia sisäisten mallien käyttöön (IRBA ja AMA) liittyvissä hakemusmenettelyissä ja IRBAan liittyvän jatkuvan valvonnan dokumenttitarpeissa.

4 Omat varat ja niiden vähimmäismäärä

4.1 Uudet omiin varoihin merkittävät pääomainstrumentit ja muut erät

4.1.1 Ydinpääomaan (CET1) kuuluva sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

- (1) Osakeyhtiölain (624/2006) 8 luvun 2 §:n mukaan osakeyhtiömuotoisella laitoksella voi olla sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon voi tulla varoja esimerkiksi osakeannista, optio-oikeuden tai erityisen oikeuden merkinnästä tai yhtiön hallussa olevan osakkeen luovuttamisesta taikka pääomasijoituksista. Myös osuuskuntamuotoisella laitoksella voi osuuskuntalain (421/2013) 8 luvun 2 §:n mukaan olla sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto.

OHJE (kohdat 2-3)

- (2) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto kuuluu EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 1 kohdan e-alakohdan mukaisiin ensisijaisen ydinpääoman (CET1) muihin rahastoihin. EU:n vakavaraisuusasetuksen 26, 51 ja 62 artiklan mukaan ylikurssi liikkeeseen lasketuista pääomainstrumenteista kuuluu siihen omien varojen lajiin, jonka ehdot pääomainstrumentti täyttää. Tämä voi johtaa siihen, että sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoa ei voi kokonaisuudessaan lukea ydinpääoman (CET1) eräksi, mikäli rahastoon kirjattu pääomainstrumentti ei täytä EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 ja eräissä tapauksissa 29 artiklassa asetettuja vaatimuksia.
- (3) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 26, 51 ja 62 artiklasta seuraa, että valvottavan on voitava jatkuvasti selvittää, mitä eriä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastossa on. Valvottavan on pystyttävä luotettavasti esittämään, miten näitä eriä on käsitelty omien varojen raportoinnissa sekä omista varoista julkistettavissa tiedoissa.

4.1.2 Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon instrumenteista luetut erät

- (4) EU:n vakavaraisuusasetuksen 78 artiklan 1 kohdan mukaan ydinpääomaan (CET1), ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) tai toissijaisten (T2) instrumenttien vähentäminen, takaisin ostaminen tai lunastaminen edellyttää toimivaltaisen viranomaisen lupaa.

OHJE (kohta 5)

- (5) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon instrumenteista merkittyjen erien vähentäminen, takaisin ostaminen tai lunastaminen edellyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen 78 artiklan 1 kohdan mukaan Finanssivalvonnan lupaa.

4.1.3 Uusien omiin varoihin luettavien pääomainstrumenttien ehtojen hyväksyminen ja niiden toimittaminen Finanssivalvonnalle

- (6) EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 3 kohdan mukaan valvottavat saavat 28.6.2013 jälkeen luokitella pääoman ydinpääomainstrumenteiksi (CET1) vasta sen jälkeen, kun ne ovat saaneet siihen luvan toimivaltaisilta viranomaisilta. Toimivaltaiset viranomaiset voivat kuulla Euroopan pankkivalvontaviranomaista (EBA).
- (7) EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 3 kohdan mukaan EBA laatii kunkin jäsenmaan toimivaltaisen viranomaisen toimittamien tietojen perusteella luettelon jäsenvaltioissa hyväksytyistä ydinpääomainstrumenttien (CET1) muodoista ja julkaisee sen. EBA:n tehtävänä on EU:n vakavaraisuusasetuksen 80 artiklan mukaan valvoa unionissa laitosten liikkeeseen laskemien pääomainstrumenttien laatua.

OHJE (kohta 8)

- (8) Koska Finanssivalvonta on Suomessa EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, valvottavan on haettava lupa pääomainstrumentin lukemiselle ydinpääomaan (CET1) Finanssivalvonnalta. Ennen luvan myöntämistä pääomainstrumenttia ei saa esittää eikä ilmoittaa vakavaraisuuslaskennan ydinpääomaan luettavana pääomainstrumenttina.

OHJE (kohdat 9-10)

- (9) Finanssivalvonta suosittaa, että valvottavat antavat ennakoilmoituksen Finanssivalvonnalle uusista, liikkeeseen laskettavista ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) ja toissijaiseen pääomaan (T2) luettavaksi tarkoitetuista pääomainstrumenteista ja niiden keskeisistä ehdoista.
- (10) Finanssivalvonta suosittaa, että valvottavat ilmoittavat ennakkoon Finanssivalvonnalle sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon tehtävästä pääomasijoituksesta ja sen määrästä sekä siihen liittyvistä ehdoista.

4.1.4 Osakeyhtiölain mukaisten pääomalainojen merkintä omiin varoihin

- (11) Pääomainstrumenttien, jotka luetaan omiin varoihin, on täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetyt vaatimukset.
- Ydinpääomaan (CET1) luettavilta pääomainstrumenteilta vaadittavista ehdoista säädetään EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklassa, jonka lisäksi 29 artiklassa on lisää säännöksiä ei-osakeyhtiömuotoisten laitosten CET1-pääomainstrumenteista vaadittavista ehdoista.
  - Ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) luettavilta pääomainstrumenteilta vaadittavista ehdoista säädetään EU:n vakavaraisuusasetuksen 52 artiklassa.
  - Toissijaiseen lisäpääomaan (T2) luettavilta pääomainstrumenteilta vaadittavista ehdoista säädetään EU:n vakavaraisuusasetuksen 63 artiklassa.
- (12) Osakeyhtiölain 12 luvussa on myös omia säännöksiä pääomalainoista. Osakeyhtiölain 12 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan pääomalainan pääoma voidaan palauttaa ja sen

korkeintaan maksaa vain siltä osin kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomallisten määrän maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän. Osakeyhtiölain 12 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan lainaehtojen muutos, joka on saman luvun 1 §:n 1 momentin vastainen, on pätemätön.

OHJE (kohdat 13 - 14)

- (13) Koska EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan h-alakohdan ja 52 artiklan 1 kohdan l-alakohdan mukaan CET1- ja AT1 - pääomainstrumenttien pääoma voidaan palauttaa vain jakokelpoisista eristä, ei osakeyhtiölain mukaista pääomallainaa voida Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan lukea ydinpääomaan (CET1) eikä ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1).
- (14) Jotta pääomainstrumenttien lukeminen omiin varoihin on mahdollista, Finanssivalvonta suosittelee, että osakeyhtiömuotoiset valvottavat laskevat liikkeeseen vain sellaisia osakeyhtiölain ja osuuskuntalain mukaiset vaatimukset täyttäviä pääomainstrumentteja, jotka täyttävät myös EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetyt vaatimukset.

4.2 Siirtymäsäännökset

- (15) LLL:n [11 luvun 15 §:ssä] on säädetty, että Finanssivalvonta antaa luottolaitosdirektiivin ja EU:n vakavaraisuusasetuksen täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset [9 ja 10 luvussa] tarkoitetuista luottolaitostoiminnan taloudellisista edellytyksistä ja niiden valvonnan edellyttämästä säännöllisestä tietojenantamisvelvollisuudesta.

4.2.1 Omien varojen vaatimusten täyttäminen

MÄÄRÄYS¹ (kohta 16)

- (16) EU:n vakavaraisuusasetuksen 465 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ydinpääoman (CET1) osuus on oltava vähintään 4,5 prosentin tasolla ja ensisijaisen pääoman (T1) osuus vähintään 6 prosentin tasolla 1.1. - 1.12.2014 välisenä aikana.

4.2.2 Käypään arvoon arvostettujen realisoitumattomien tappioiden käsittely

MÄÄRÄYS² (kohta 17)

- (17) EU:n vakavaraisuusasetuksen 467 artiklan tarkoittamista käypään arvoon arvostetuista ja taseessa ilmoitetuista varoihin tai velkoihin liittyvistä realisoitumattomista tappioista on sisällytettävä ydinpääomaan (CET1) 100 prosentin prosenttiosuus 1.1.2014 - 31.12.2017 välisenä aikana.

¹ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

² Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

4.2.3 Käypään arvoon arvostettujen realisoitumattomien voittojen käsittely

MÄÄRÄYS³ (kohta 18)

- (18) EU:n vakavaraisuusasetuksen 468 artiklan tarkoittamista käypään arvoon arvostetuista ja taseessa ilmoitetuista, varoihin tai velkoihin liittyvistä realisoitumattomista voitoista on sisällytettävä ydinpääomaan (CET1) 100 prosentin prosenttiosuus 1.1.2015 - 31.12.2017 välisenä aikana.⁴

4.2.4 Ydinpääoman (CET1), ensisijaisen lisäpääoman (AT1) ja toissijaisen pääoman (T2) vähennyksiin sovellettavat prosenttiosuudet

MÄÄRÄYS⁵ (kohta 19)

- (19) EU:n vakavaraisuusasetuksen 478 artiklan 1 kohdan tarkoittamiin ydinpääomasta (CET1), ensisijaisesta lisäpääomasta (AT1) ja toissijaisesta pääomasta (T2) vähennettäviin eriin sovelletaan 100 prosentin prosenttiosuutta 1.1.2014 - 31.12.2017 välisenä aikana. 478 artiklan 2 kohdan tarkoittamiin eriin sovelletaan 100 prosentin prosenttiosuutta 1.1.2014 - 31.12.2013 välisenä aikana.

4.2.5 Muiden instrumenttien ja erien kuin vähemmistöosuuden sisällyttäminen konsolidoituun ydinpääomaan (CET1)

MÄÄRÄYS⁶ (kohdat 20 - 21)

- (20) EU:n vakavaraisuusasetuksen 479 artiklan 1 kohdan a-alakohdan mukaiset erät saadaan sisällyttää konsolidoituun ydinpääomaan (CET1) soveltamalla 1.1.2014 - 31.12.2017 välisenä aikana enintään seuraavia prosenttiosuuksia:
- 80 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2014
  - 60 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2015
  - 40 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2016
  - 20 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2017.
- (21) EU:n vakavaraisuusasetuksen 479 artiklan 1 kohdan b-d alakohtien tarkoittamiin eriin sovelletaan nollan prosentin prosenttiosuutta ajanjaksolla 1.1.2014 - 31.12.2017.

³ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

⁴ EU:n vakavaraisuusasetuksen 468 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan mukainen poikkeus sallia sisällyttäminen, kun myös realisoitumattomat tappiot sisällytetään ydinpääomaan (CET1) 467 artiklan mukaisesti.

⁵ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

⁶ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

4.2.6 Vähemmistöosuuden ja tytäryritysten liikkeeseen laskemien ensisijaisen lisäpääoman (AT1) ja toissijaisen pääoman (T2) instrumenttien sisällyttäminen konsolidoituihin omiin varoihin

MÄÄRÄYS⁷ (kohta 22)

- (22) EU:n vakavaraisuusasetuksen 480 artiklan tarkoittaman kertoimen on oltava vähintään
- 0,2 ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2014
  - 0,4 ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2015
  - 0,6 ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2016
  - 0,8 ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2017.

4.2.7 Ylimääräiset suodattimet ja vähennykset

MÄÄRÄYS (kohdat 23-24)

- (23) EU:n vakavaraisuusasetuksen 481 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin suodattamiin ja vähennyksiin sovelletaan nollan prosentin prosenttiosuutta 1.1.2014 - 31.12.2017 välisenä aikana.
- (24) EU:n vakavaraisuusasetuksen 481 artiklan 2 kohdan mukaista poikkeusmahdollisuutta ei sovelleta ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2014.

4.2.8 Vanhojen pääomainstrumenttien ja erien vapauttaminen määräajaksi uusien säännösten soveltamisesta

- (25) EU:n vakavaraisuusasetuksen 484 artiklan 1 kohdan mukaan vanhoilla pääomainstrumenteilla tarkoitetaan vain niitä pääomainstrumentteja ja muita omien varojen eriä, jotka oli laskettu liikkeeseen tai olivat osana omia varoja ennen 31.12.2011 ja jotka eivät ole 483 artiklan 1 kohdan tarkoittamia valtiontukea sisältäviä instrumentteja.

MÄÄRÄYS (kohdat 26-28)

- (26) EU:n vakavaraisuusasetuksen 486 artiklan 2 kohdan mukaisesti 31.12.2012 rajoituksettomiin ensisijaisiin omiin varoihin luettuihin eriin saa soveltaa 486 artiklan 5 kohdan mukaisia enintään seuraavia prosenttiosuuksia luettaessa eriä ydinpääomaan (CET1):
- 80 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2014
  - 70 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2015
  - 60 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2016
  - 50 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2017
  - 40 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2018
  - 30 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2019
  - 20 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2020
  - 10 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2021.

⁷ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

- (27) EU:n vakavaraisuusasetuksen 486 artiklan 3 kohdan mukaisesti 31.12.2012 rajoituksenalaiseen ensisijaisiin omaisiin varoihin luettuihin eriin saa soveltaa 486 artiklan 5 kohdan mukaisia enintään seuraavia prosenttiosuuksia luettaessa eriä ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1):
- 80 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2014
  - 70 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2015
  - 60 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2016
  - 50 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2017
  - 40 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2018
  - 30 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2019
  - 20 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2020
  - 10 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2021.
- (28) EU:n vakavaraisuusasetuksen 486 artiklan 4 kohdan mukaisesti 31.12.2012 toissijaisiin omaisiin varoihin luettuihin eriin saa soveltaa 486 artiklan 5 kohdan mukaisia enintään seuraavia prosenttiosuuksia luettaessa eriä toissijaiseen pääomaan (T2):
- 80 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2014
  - 70 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2015
  - 60 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2016
  - 50 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2017
  - 40 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2018
  - 30 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2019
  - 20 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2020
  - 10 % ajanjaksolla 1.1. - 31.12.2021.

5

Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus standardimenetelmää käytettäessä

5.1 Määritelmät

- (1) Tässä luvussa saamisilla tarkoitetaan taseen eriä, sijoituksia ja taseen ulkopuolisia eriä.

5.2 Vastuuryhmät

5.2.1 Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta

OHJE (kohdat 2-4)

- (2) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 114 artiklan mukaisilla saamisilla valtiolta tarkoitetaan Suomessa saamia:
- Suomen valtiolta,
  - Suomen valtion liikelaitoksilta,
  - Kansaneläkelaitokselta.
  - Valtion vakuusrahastolta.
- (3) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan (2) kohdassa mainituilla valtion liikelaitoksilla tarkoitetaan valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettuja, liiketoimintaa harjoittavia valtion laitoksia, joihin on erikseen annetussa laitoskohtaisessa laissa määrätty sovellettavaksi lakia valtion liikelaitoksista. Valtion liikelaitoksia ovat Metsähallitus ja Senaattikiinteistöt.
- (4) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan saamiset valtionyhtiöiltä eivät kuulu 114 artiklan soveltamisalaan, vaan ne luetaan vastuuryhmään saamiset yritysiltä.

5.2.2 Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta

OHJE (kohdat 5-6)

- (5) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 115 artiklan mukaan seuraavia saamia voidaan käsitellä kuten saamia valtiolta:
- saamia suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä,
  - saamia kunnallisessa eläkelaiissa tarkoitettulta kunnalliselta eläkelaitokselta,
  - saamia Ahvenanmaan maakunnalta,
  - saamia Pääkaupunkiseudun Yhteistyövaltuuskunnalta (YTV).
- (6) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 115 artiklan mukaan saamia seurakunnilta käsitellään kuten saamia aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta, jos seurakunta kuuluu kirkkoon, jolla on lainsäädäntöön perustuva oikeus veronkantoon.

5.2.3 Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta

OHJE (kohdat 7-8)

- (7) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan saamia työttömyysvakuutusrahastolta (TVR) tulee käsitellä EU:n vakavaraisuusasetuksen 116 artiklan mukaisina saamisina julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta.
- (8) EU:n vakavaraisuusasetuksen 116 artiklan 4 kohdan mukaan saamia julkisoikeudellisilta laitoksilta voidaan tietyissä tapauksissa käsitellä kuten saamia valtiolta. Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan Kuntien Takauskeskus on julkisoikeudellinen laitos, jolta olevia saamia voidaan käsitellä kuten saamia valtiolta.

5.2.4 Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä

OHJE (kohta 9)

- (9) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 119 artiklan mukaisiin saamiin luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä voidaan lukea myös seuraavat erät:
- Saamiset suomalaisten talletuspankkien vakuusrahastoilta ja talletussuojarahastolta sekä sijoittajien korvausrahastolta,
  - saamiset arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettulta arvopaperikeskuksen kirjausrahastolta. Kirjausrahaston toiminnan katsotaan vastaavan talletuspankkien vakuusrahastoa ja talletussuojarahastoa,
  - saamiset arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3§:ssä tarkoitettulta selvitysrahastolta,
  - saamiset rahastoyhtiöiltä, jotka tarjoavat sijoitusrahastolain 2 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua palveluja (omaisuuden hoitoa harjoittavat rahastoyhtiöt), ja jotka rinnastetaan sijoituspalveluyrityksiin,
  - saamiset arvopaperimarkkina- ja laissa tarkoitettuilta pörseiltä, saamiset arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettulta arvopaperikeskukselta.

5.2.5 Vähittäissaamiset

OHJE (kohdat 10-12)

- (10) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan EU:n vakavaraisuusasetuksen artiklassa 123 esitetyt kohtuulliset toimenpiteet 1 miljoonan euron rajaa laskettaessa, tarkoittavat sitä, että valvottavan tulisi huomioida kokonaisuuden monimutkaisuus, toimenpiteistä aiheutuvat kulut sekä, kuinka suuri vaikutus asialla on vakavaraisuusvaatimukseen.
- (11) Finanssivalvonta suosittaa, että valvottava määrittää vähittäissaamiseksi luettavat erät seuraavasti:
- EU:n vakavaraisuusasetuksen artiklassa 123 määritellyt vähittäissaamisten edellytykset täytyvät,

- yhden vastapuolen, jolla tarkoitetaan sekä yksittäistä asiakasta että asiakaskokonaisuutta, kokonaisvastuut eivät ylitä 0,2 % vähittäissaamisten yhteismäärästä ja valvottava on varmistunut siitä, että vähittäissaamisten salkku ei sisällä toimiala- tai muita vastaavia keskittyviä.

- (12) Valvottavan määrittäessä (11) kohdan mukaisesti vähittäissaamisten vastuuryhmään kuuluvia saamia soveltaen Baselin suosituksen mukaista 0,2 %:n raja-arvoa, riittävää on, että valvottava tekee laskelman kerran vuodessa joulukuun viimeisen päivän tietoihin pohjautuen. Tämä tarkoittaa sitä, että valvottava määrittää vähittäissaamisten vastuuryhmään kuuluvien saamisten kokonaismäärän ottaen huomioon EU:n vakavaraisuusasetuksen artiklan 123 kohdat a) ja c) ja tämän jälkeen poistaa vastuuryhmästä ne saamiset, jotka ylittävät 0,2 % salkun kokonaisarvosta sekä selvittää salkkuun liittyvät mahdolliset toimiala- tai muut vastaavat keskittymät. Salkkuun tämän jälkeen jääviä saamia käsitellään vähittäissaamisina vakavaraisuuslaskennassa.

5.2.6 Asuinkiinteistövakuudelliset saamiset

OHJE (kohdat 13–16)

- (13) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan asunto-osakeyhtiöltä tai keskinäiseltä kiinteistöosaakeyhtiöltä oleviin saamisiin, joiden vakuutena on yhtiön omistamaan asuinkiinteistöön vahvistetut kiinnitykset, voidaan soveltaa EU:n vakavaraisuusasetuksen 125 artiklaa. Seuraavien edellytysten tulisi kuitenkin täytyä:
- kyseessä ei ole perusteilla oleva yritys
  - kyseessä ei ole alle 5 osakkaan yhtiö
  - rakennus on valmis ja välillisesti asukkaiden omistuksessa asunto-osakeyhtiön kautta
  - valvottavan on parhaan kykynsä mukaan, esim. sisäisen ohjeistuksen ja valvonnan avulla, varmistuttava siitä, että vakuutta ei huomioida kahteen kertaan
  - asunto-osakeyhtiön tai keskinäisen kiinteistöosaakeyhtiön saamisten asuntovakuus täyttää asuinkiinteistövakuuksille asetetut vähimmäisvaatimukset ja asuinkiinteistövakuuden laskemisesta annetut arvostussäännöt.
- (14) Finanssivalvonta suositaa, että silloin kun asunto-osakeyhtiön lainat ovat merkittävät, valvottava arvioi tämän suuren yhtiölainan vaikutukset myös osakkeen arvoon osakkeen arvoa alentavana. Määritettäessä yksittäisen asunto-osakkeen arvoa tulisi vakuudeksi otettavien asunto-osakkeiden arvosta vähentää asuntoon kohdistuva yhtiölainan osuus. Valvottavan tulisi lisäksi kiinnittää erityistä huomiota yksittäisen asunnon omistajan maksukykyyn, mikäli vakuudeksi tulevan kohteen yhtiölainaosuus on huomattava (yli 50 % velattomasta hinnasta).
- (15) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 125 artiklaa voidaan soveltaa seuraaviin saamisiin:
- saamisiin asunto-osakeyhtiöltä tai keskinäiseltä kiinteistöosaakeyhtiöltä, jonka vakuudeksi on pantattu asunto-osakeyhtiön itsensä omistama ja hallitsema asunto-osake,
  - saamisiin, joiden vakuutena on ympärivuotiseen käyttöön soveltuva vapaa-ajan kiinteistö tai sen hallintaan oikeuttavat osakkeet,

- saamiin tai saamisen osaan, jonka vakuutena on maatalouskiinteistöön vahvistetusta kiinnityksestä asuntoon kohdistuva osa. Edellytyksenä on, että maatalouskiinteistöstä asumiskäyttöön tarkoitettu osa on erikseen arvioitu.

(16) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan saamiset, joiden vakuudeksi on pantattu asumisoikeusasunnoista annetun lain tarkoittama asumisoikeusmaksu, eivät täytä EU:n vakavaraisuusasetuksen 125 artiklan edellytyksiä.

5.2.7 Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut

(17) LLL [11 luvun 15 §:ssä] on säädetty, että Finanssivalvonta antaa luottolaitosdirektiivin ja EU:n vakavaraisuusasetuksen täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset 9 ja 10 luvussa tarkoitetuista luottolaitostoiminnan taloudellisista edellytyksistä ja niiden valvonnan edellyttämästä säännöllisestä tietojenantamisvelvollisuudesta.

(18) Vakavaraisuusasetuksen 178 artiklan 2 kohdan d-alakohdassa edellytetään, että Finanssivalvonta määrittää kynnsarvot merkittävälle erääntyneelle maksusuoritukselle.

M Ä Ä R Ä Y S ⁸ (kohta 19)

(19) Kohdassa (18) mainittu kynnsarvo on sama riippumatta siitä, soveltaako valvottava luottoriskin vakavaraisuuslaskennassa standardimenetelmää vai sisäisten luottoluokitusten menetelmää. Kynnsarvo on määritetty tämän määräyksen luvussa 6.6.

⁸ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

6 Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus sisäisten luottoluokitusten menetelmää käytettäessä

6.1 IRBA:n lyhenteet

(1) Tässä luvussa on käytetty alla olevia lyhenteitä:

- IRBA Sisäisten luottoluokitusten menetelmä
- FIRB Sisäisten luottoluokitusten perusmenetelmä
- AIRB Sisäisten luottoluokitusten edistynyt menetelmä
- PD Maksukyvyttömyyden todennäköisyys
- LGD Tappio-osuus
- EAD Vastuu maksukyvyttömyshetkellä
- CF Luottovasta-arvokerroin

6.2 Luvanvaraisuus

(2) EU:n vakavaraisuusasetuksen 107 artiklan mukaan valvottavan on käytettävä luottoriskin standardimenetelmää luottoriskin vakavaraisuusvaatimuksen laskennassa, mikäli se ei ole saanut Finanssivalvonnalta lupaa käyttää IRBA:aa.

OHJE (kohdat 3-5)

- (3) Finanssivalvonta suosittaa, että erityisesti suurimmat valvottavat pyrkivät tarkentamaan luottoriskin mittausmenetelmiään IRBA:aan perustuen.
- (4) Finanssivalvonta suosittaa, että valvottavat kehittäessään omia luottoluokittelujärjestelmiään ottavat huomioon CEBS:n ohjeistuksen ”Guidelines on the implementation, validation and assessment of Advanced Measurement and Internal Ratings Based Approaches” Valvottavan, joka haluaa siirtyä käyttämään IRBA:aa, tulisi noudattaa hakemusohjetta, joka on tämän määräyksen liitteenä (Liite 1).
- (5) Finanssivalvonta perii valvottavalta lupahakemuksen käsittelystä toimenpidehinnaston mukaisen toimenpidemaksun.

6.3 IRBA:n vaiheittainen käyttöönotto

- (6) EU:n vakavaraisuusasetuksen 148 artiklan 2 kohdan mukaan tulee Finanssivalvonnan määrittellä käyttöönottokauden pituus eli ajanjakso, jonka kuluessa valvottavien on siirrettävä kaikki vastuunsa IRBA:aan pl. pysyvästi IRBA:n ulkopuolelle jätetyt erät.

MÄÄRÄYS⁹ (kohdat 7 - 8)

- (7) Käyttöönottokauden pituus on enintään kolme vuotta.
- (8) Valvottava voi soveltaa enintään kolmen vuoden käyttöönottokautta siirtyessään FIRB:sta AIRB:iin.

6.4 Jatkuva valvonta

- (9) [LLL:n 9 luvun 5 §:n] mukaan Finanssivalvonta valvoo säännöllisesti, että ne valvottavat, jotka ovat saaneet luvan käyttää IRBA:aa, täyttävät jatkuvasti luvan edellytykset ja että menetelmät ovat muutenkin riittävät ja asianmukaiset, ottaen erityisesti huomioon mahdolliset muutokset luottolaitoksen toiminnassa.

OHJE (kohdat 10 - 11)

- (10) Valvontatehtävää varten Finanssivalvonta katsoo, että se tarvitsee dokumentteja, jotka on lueteltu tämän määräyksen liitteessä (Liite 2). Nämä liitteen dokumentit lähetetään Finanssivalvonnan erillisestä pyynnöstä. Liitteessä mainittujen dokumenttien ohella Finanssivalvonta voi tarvittaessa pyytää valvottavilta muita analyysejä ja selvityksiä.
- (11) Finanssivalvonnan jatkuvan valvonnan tiheys riippuu valvottavan luottosalkun koosta, sen luokittelujärjestelmien monimutkaisuudesta, luokittelujärjestelmän muutoksista ja aikaisemmillä valvontakerroilla havaittujen puutteiden olennaisuudesta.

6.5 Luokittelujärjestelmän muutokset

- (12) EU:n vakavaraisuusasetuksen 143 artiklan 3 kohdan mukaan valvottavien tulee hakea Finanssivalvonnalta lupa olennaisten muutosten ja laajennusten tekemiseen. 143 artiklan kohdan 4 mukaan kaikista luokittelujärjestelmän muutoksista on tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle.

6.6 Maksukyvyttömyyden määritelmä

- (13) EU:n vakavaraisuusasetuksen 178 artiklan 2d) kohdassa edellytetään, että Finanssivalvonta määrittelee kynnsarvon merkittävälle, erääntyneelle maksusuoritukselle. Kynnsarvon alapuolelle jäävät, yli 90 päivää maksamattomana olevat erät eivät ole merkittäviä eivätkä siten aiheuta maksukyvyttömyyttä.

⁹ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

MÄÄRÄYS¹⁰ (kohdat 14 - 15)

- (14) Merkittävänä maksusuorituksena ei pidetä vähittäisvastuisiin luettavaa alle 100 euron maksusuoritusta, vaikka se olisi ollut erääntyneenä yli 90 päivää. Valvottava voi poiketa tästä alarajasta ja määrittää omiin selvityksiinsä ja analyysiinsä perustuen myös tätä korkeamman rajan vähittäisvastuille.
- (15) Merkittävänä maksusuorituksena ei pidetä yritys- luottolaitos- ja valtiovastuisiin luettavaa alle 1000 euron maksusuoritusta, vaikka se olisi ollut erääntyneenä yli 90 päivää. Valvottavan tulee kuitenkin analysoida tätä kynnysarvoa ja se voi omaan analyysiinsä perustuen poiketa 1000 euron kynnysarvosta ja määrittellä oman kynnysarvon sisäisessä ohjeistuksessaan kuitenkin siten, että 100 euron rajaa ei aliteta.

6.7 Tappio-osuus (LGD)

- (16) EU:n vakavaraisuusasetuksen 5 artiklan 2) kohdan mukaan tappio-osuuden (LGD) yhteydessä ”tappiolla” tarkoitetaan taloudellista tappiota, jota määriteltäessä on huomioitava oleelliset diskonttausvaikutukset ja perintään liittyvät oleelliset suorat ja epäsuorat kustannukset.¹¹

OHJE (kohdat 17 - 21)

- (17) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan valvottavien tulisi koota kaikki ne tiedot ja aineistot, jotka on vakavaraisuusasetuksen 5 artiklan 2 kohdassa mainittu ja joita tarvitaan taloudellisen tappion laskennassa.
- (18) Vakavaraisuusasetuksen 178 artiklassa on säädetty maksukyvyttömyyden määritelmästä ja asetuksen 5 artiklan 2) kohdassa on säädetty tappiosta. Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LGD:n tulee perustua valvottavan käyttämiin maksukyvyttömyyden ja tappion määritelmiin, jotka ovat näiden vakavaraisuusasetuksen artiklojen mukaisia.
- (19) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan valvottavien tulisi erotella vakavaraisuusasetuksen 185 artiklan b) kohdan mukainen toteutunut LGD riskipainojen laskennassa käytettävästä vakavaraisuusasetuksen 181 artiklan mukaisesta estimoidusta LGD:stä.
- (20) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan vakavaraisuusasetuksen 185 artiklan b) kohdan mukainen toteutunut LGD voi joissakin tilanteissa olla nolla, esimerkiksi silloin, kun vastapuoli tai vastuu on tervehtinyt aiheuttamatta tappiota. Mutta vakavaraisuusasetuksen 181 artiklan mukaisen estimoidun LGD:n ollessa alhainen tai nolla, pitäisi valvottavan perustella estimointiprosessinsa asianmukaisuus ja tarkkuus ja esittää todellista näyttöä siitä, että se on huomionnut kaikki määrittelyprosessissa tarvittavat tekijät, joita ovat mm. eri ajankohtina saatavat kassavirrat vakuuden realisoinnista, diskonttauskorko, vakuuden estimoitu arvo ja perintäkulut. Vain hyvin perustelluissa, poikkeuksellisissa tilanteissa voi estimoitu LGD olla nolla.
- (21) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan vakavaraisuusasetuksen artiklan 181 mukainen estimoitu LGD ei voi olla nollaa pienempi.

¹⁰ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

¹¹ Ohjeet (17-20) perustuvat CEBS:n dokumenttiin ”Guidelines on the implementation, validation and assessment of Advanced Measurement and Internal Ratings Based Approaches”

6.8 Maturiteetti (Efektiivinen juoksu-aika)

- (22) EU:n vakavaraisuusasetuksen 162 artiklan 1 kohdan mukaan niiden valvottavien, jotka eivät ole saaneet lupaa käyttää omia LGD- ja CF -estimaattejaan yritys-, luottolaitos- ja valtiovastuulle, on sovellettava takaisinosto- ja myyntisopimukseen, arvopapereiden tai hyödykkeiden lainaksi antamis- ja ottamissopimukseen 0,5 vuoden maturiteettia ja muihin vastuisiin 2,5 vuoden maturiteettia ellei Finanssivalvonta päättä, että valvottavan tulee käyttää kaikkiin vastuisiinsa efektiivistä maturiteettia asetuksen 162 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

OHJE (kohta 23)

- (23) Finanssivalvonta voi päättää IRBA-lupaa myöntäessään, että valvottavan on sovellettava EU:n vakavaraisuusasetuksen 162 artiklan 2 kohdan mukaista maturiteettia myös FIRB-vastuulle silloin, kun asetuksen 1 kohdan mukainen maturiteetti ottaen huomioon valvottavan vastuiden rakenteen ei Finanssivalvonnan käsityksen mukaan johda riskipainoissa oikeaan tasoon.

7 Luottoriskin vähentämistekniikat

7.1 Valtioiden ja muun julkisen sektorin vastatakaukset

- (1) EU:n vakavaraisuusasetuksen 214 artiklan 2 kohdan mukaan sanotun artiklan 1 – kohdassa vahvistettua käsittelyä on sovellettava sellaisella takauksella suojattuihin vastuisiin, joille on otettu vastatakaus keskushallinnolta tai keskuspankilta (kohta a).
- (2) Finnvera Oyj on erityisrahoituslaitos, jonka toimintaa sääntelee valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettu laki sekä valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annettu laki. Mainituissa laeissa on säädetty, että valtion vastuu Finnvera Oy:n sitoumuksista on omavelkaiseen takaukseen verrattava suora vastuu.
- (3) EU:n vakavaraisuusasetuksen 215 artiklan 1 ja 2 kohdissa mainittujen lisävaatimusten mukaan 214 artiklan 1 kohdassa mainittujen yhteisöjen antamat takaukset ja vastatakaukset täyttävät takauksen luonteiselle luottosuojalle asetetut vaatimukset silloin, kun 214 artiklan 2 a ja b –kohdissa tarkoitetut lievennetyt vaatimukset täyttyvät

OHJE (kohdat 4-6)

- (4) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan Suomen valtiota on pidettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 214 artiklan 2 (a) kohdassa mainittuna keskushallintona.
- (5) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan Finnvera Oy:n antamaa takausta voidaan pitää 197 artiklassa tarkoitettuna hyväksyttävänä takauksen luonteisena luottosuojana kuten Suomen valtion takausta edellyttäen että Finnvera Oy:n antama takaus täyttää 213 ja 215 artikloissa säädettyt muut edellytykset.
- (6) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan Suomen valtion ja kuntien antamat asuntorahoitukseen liittyvät täytetäkaukset voidaan hyväksyä otettavaksi huomioon vakavaraisuuslaskennassa luottoriskiä vähentävänä, mikäli ne artiklassa 213 säädettyjen yleisten edellytysten lisäksi täyttävät artiklassa 214 kohdissa 2 a) ja b) säädettyt erityiset edellytykset.

8

Markkinariskin vakavaraisuusvaatimus

8.1 Euroopan pankkiviranomaisen EBA:n ohjeistus

- (1) EBA on antanut 16.5.2012 ohjeet maksukyvyttömyysriskin ja luottoluokan siirtymäriskin kasvun kattamiseksi vaadittavasta pääomasta (IRC) sekä ohjeet stressatusta VaR-laskennasta .

OHJE (kohta 2)

- (2) Finanssivalvonta suosittelee, että valvottava noudattaa EBA:n (1) kohdassa mainittuja ohjeita valvottavan toiminnan luonteeseen ja laatuun nähden riittävällä, kohtuullisin keinoin saavutettavalla tavalla. Finanssivalvonta pitää EBA:n ohjeita valvontansa lähtökohtana.

8.2 Hyödykeriskin maturiteettipohjainen laskentatapa

OHJE (kohta 3)

- (3) Esimerkki 359 artiklan mukaisesta hyödykeriskin omien varojen vaatimuksen laskennasta maturiteettipohjaisella menetelmällä yhdelle hyödykkeelle:

Maturiteetti-luokka	Positiot		Laskenta	Omien varojen vaatimus	Selite
	Pitkä	Lyhyt			
1	50	150	$50 \times 3,0 \% = 1,5$ $1 \times 50 \times 0,6 \% = 0,3$ $3 \times 50 \times 0,6 \% = 0,9$	1,5 0,3 0,9	Nettoutus luokan 1 sisällä Siirto luokasta 1 luokkaan 2 Siirto luokasta 1 luokkaan 4
2	50	0	$50 \times 3,0 \% =$	1,5	Luokkien 1 ja 2 välinen nettoutus
3	0	40	$1 \times 40 \times 0,6 \% =$	0,24	Siirto luokasta 3 luokkaan 4

4	100	50 x 3,0 % = 40 x 3,0 % = 10 x 15 % =	1,5 1,2 1,5	Luokkien 1 ja 4 välinen nettoutus Luokkien 3 ja 4 välinen nettoutus Lopullinen avoin positio
5				
6				
7				
		Omien varojen vaatimus yhteensä:	8,64	

9 Operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus

9.1 Laskentamenetelmien käyttöönoton edellytykset

- (1) EU:n vakavaraisuusasetuksen 312 artiklassa on säädetty eri laskentamenetelmien yleisistä edellytyksistä.
- (2) Eri laskentamenetelmien käytöstä yhdistelmänä on säädetty EU:n vakavaraisuusasetuksen 314 artiklassa.
- (3) Jos valvottava ottaa käyttöön standardimenetelmän, vaihtoehtoisen standardimenetelmän tai kehittyneen menetelmän, valvottava voi siirtyä takaisin vähemmän tarkasti operatiivisia riskejä mittaavaan menetelmään vain vakavaraisuusasetuksen 313 artiklassa lueteltujen edellytysten täyttyessä.
- (4) Tämän luvun mukaista operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimusta ei sovelleta vakavaraisuusasetuksen 95 ja 96 artikloissa tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin. Mainittuihin sijoituspalveluyritysten omien varojen vaatimus perustuu osittain vakavaraisuusasetuksen 97 artiklan mukaisiin kiinteisiin yleiskustannuksiin.
- (5) Näiden määräysten ja ohjeiden lisäksi sisäiseen valvontaan ja operatiivisten riskien hallintaan liittyviä määräyksiä ja ohjeita on annettu seuraavissa Finanssivalvonnan standardeissa:
  - standardi 4.1 Sisäisen valvonnan järjestäminen
  - standardi 4.4b Operatiivisten riskien hallinta

9.1.1 Perusmenetelmä

OHJE (kohta 6)

- (6) Perusmenetelmää käyttävän valvottavan operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus laskeaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 315 ja 316 artiklassa määritellyllä tavalla.

9.1.2 Standardimenetelmä

OHJE (kohdat 7-8)

- (7) Vakavaraisuusasetuksen 312 artiklan 1 kohdan mukaan valvottava voi käyttää standardimenetelmää, jos se täyttää LLL:n [49] §:n riskienhallintaa koskevien määräysten lisäksi vakavaraisuusasetuksen 320 artiklassa asetetut ehdot. Ennen standardimenetelmän käyt-

töönottoa tulee valvottavan toimittaa Finanssivalvonnalle tämän määräyksen liitteen 3 mukainen ilmoitus.

- (8) Standardimenetelmää käyttävän valvottavan operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus lasketaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 317 ja 318 artiklassa määritellyllä tavalla. Relevantti riski-indikaattori on määritelty 316 artiklassa.

9.1.3 Vaihtoehtoinen standardimenetelmä

OHJE (kohdat 9-11)

- (9) Vakavaraisuusasetuksen 312 artiklan 1 kohdan mukaan Finanssivalvonta voi myöntää valvottavalle luvan käyttää vaihtoehtoista relevanttia indikaattoria standardimenetelmässä vähittäispankkitoiminnan ja yritysrahoituksen liiketoiminta-alueilla, jos EU:n vakavaraisuusasetuksen 319 artiklan 2 kohdassa ja 320 artiklassa säädetty ehdot täyttyvät.
- (10) Finanssivalvonta suositaa, että valvottavan, joka haluaa siirtyä käyttämään vaihtoehtoista standardimenetelmää, tulisi noudattaa hakemusmenettelyä, joka on kuvattu tämän määräyksen liitteessä 3.
- (11) Vaihtoehtoista standardimenetelmää käyttävän valvottavan operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus lasketaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 319 artiklassa määritellyllä tavalla. Relevantti riski-indikaattori on määritelty 316 artiklassa.

9.1.4 Kehittynyt menetelmä

OHJE (kohdat 12-15)

- (12) Vakavaraisuusasetuksen 312 artiklan 2 kohdan mukaan valvottava voi siirtyä käyttämään operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimuksen laskennassa kehittyntä menetelmää, jos se on saanut Finanssivalvonnan luvan menetelmän käytölle. Finanssivalvonta voi myöntää luvan, jos kaikki vakavaraisuusasetuksen 321 ja 322 artiklassa esitetyt laadulliset ja määrälliset vaatimukset täyttyvät ja valvottava täyttää LLL:n [49] §:ssä esitetyt yleiset riskienhallintaa koskevat vaatimukset.
- (13) Vakuutusten ja muiden riskinsiirtomekanismien vaikutuksesta vakavaraisuusvaatimukseen on säädetty vakavaraisuusasetuksen 323 artiklassa. Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan toiminnan ulkoistamista ulkopuolisen tahon hoidettavaksi ei voida pitää tässä tarkoitettuna riskinsiirtomekanismina.
- (14) Vakavaraisuusasetuksen 312 artiklan 2 kohdan mukaan valvottavan tulee hakea Finanssivalvonnan lupa kehittyneisiin mittausmenetelmiin tehtäville olennaisille laajennuksille ja muutoksille. Asetuksen 312 artiklan 3 kohdan mukaan valvottavan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kaikista kehittyneisiin mittausmenetelmiin tehdyistä muutoksista.
- (15) Kehittyneeseen menetelmään liittyvä hakemusmenettely on kuvattu tämän määräyksen liitteessä 3.

10 Suuret asiakasriskit

10.1 Yleistä

- (1) Euroopan pankkivalvojen komitea CEBS antoi joulukuussa 2009 ohjeen suurten asiakasriskien uudistetuista säännöksistä liittyen asiakaskokonaisuuksien määrittämiseen.

OHJE (kohta 2 - 3)

- (2) Finanssivalvonta suositaa, että valvottava noudattaa CEBSin ohjeita valvottavan toiminnan luonteeseen ja laatuun nähden riittävällä, kohtuullisin keinoin saavutettavalla tavalla. Finanssivalvonta pitää CEBSin ohjeita valvontansa lähtökohtana. CEBSin epävirallinen suomenkielinen käännös on näiden määräysten ja ohjeiden liitteenä (liite 4).
- (3) CEBSin ohjeen mukaista tuntemattomien vastuiden lähestymistapaa ei tarvitse soveltaa laskettaessa vakuutusyhtiöiden sijoituksista syntyviä asiakasriskejä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän tasolla.

10.2 Suurille asiakasriskeille asetettujen rajoitusten ulkopuolelle jäävät vastuut

- (4) EU:n vakavaraisuusasetuksen 400 artiklan 1 momentissa luetellaan vastuut, jotka jäävät 395 artiklan 1 kohdan mukaisten asiakasriskien enimmäismääriä koskevien rajoitusten ulkopuolelle suoraan lainsäädännön perusteella.
- (5) EU:n vakavaraisuusasetuksen 400 artiklan 2 momentissa luetellaan vastuut, joiden osalta toimivaltainen viranomais voi antaa täyden tai osittaisen vapautuksen 395 artiklan 1 kohdan mukaisten asiakasriskien enimmäismääriä koskevien rajoitusten soveltamisesta.
- (6) LLL [11 luvun 15 §:ssä] on säädetty, että Finanssivalvonta antaa luottolaitosdirektiivin ja EU:n vakavaraisuusasetuksen täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset 9 ja 10 luvussa tarkoitetuista luottolaitostoiminnan taloudellisista edellytyksistä ja niiden valvonnan edellyttämästä säännöllisestä tietojenantamisvelvollisuudesta.

MÄÄRÄYS¹² (kohta 7)

- (7) Seuraaviin vastuisiin voidaan soveltaa kohdassa (5) mainittua vapautusta:
- a) EU:n vakavaraisuusasetuksen 129 artiklan 1, 3 ja 6 kohdan soveltamisalaan kuuluvat katetut joukkolainat 90 prosenttiin asti niiden nimellisarvosta;

¹² Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

- b) valvottavan vastuut omilta tytäryrityksiltä EU:n vakavaraisuusasetuksen 400 artiklan 2 c) kohdan edellytysten täytyessä;
- c) valvottavan vastuut omalta emoyritykseltä tai emoyrityksen muilta tytäryrityksiltä, mikäli Finanssivalvonta on yksittäistapauksessa myöntänyt luvan näiden vastuiden vapauttamiseen ja EU:n vakavaraisuusasetuksen 400 artiklan 2 c) kohdan edellytykset täytyvät;
- d) valvottavan vastuut keskusluottolaitokseltaan tai keskusluottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalta toiselta luottolaitokselta sen mukaan kuin LLL:n [x §:ssä] on sanottu;
- e) valvottavan sellaiset vastuut luottolaitoksilta tai sijoituspalveluyrityksiltä, jotka eivät muodosta näiden omia varoja, kestävät korkeintaan seuraavaan pankkipäivään, eivätkä ole merkittävän kaupankäyntivaluutan määrisiä, mikäli Finanssivalvonta on yksittäistapauksessa myöntänyt luvan näiden vastuiden vapauttamiseen.;
- f) valvottavan sellaiset keskuspankkivastuut, jotka perustuvat keskuspankkiin sen kotivaltion valuutassa tehtyyn kassavarantotalletukseen.

10.3 Rahoitus ja vakuutusryhmittymän taseen ulkopuoliset sitoumukset

- (8) EU:n vakavaraisuusasetuksen 389 artiklan mukaan asiakasriskillä tarkoitetaan kaikkia asetuksen 3 osan II osaston 2 luvuissa mainittua taseen eriä ja taseen ulkopuolisia sitoumuksia.

OHJE (kohta 9)

- (9) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan luotto- ja takausvakuutukset rinnastetaan taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin..

10.4 Suurten asiakasriskien ylitysraportointi

OHJE (kohdat 10 - 12)

- (10) EU:n vakavaraisuusasetuksen 395 artiklassa mainittuja suurten asiakasriskien enimmäismääriä ei saa ylittää. Jos asiakasriski kuitenkin poikkeuksellisesti ylittää sallitun enimmäismäärän, on valvottavan EU:n vakavaraisuusasetuksen 396 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettava vastuiden määrä viipymättä Finanssivalvonnalle.
- (11) Valvottava voi laatia ylitysilmoituksen Finanssivalvonnalle vapaamuotoisella kirjeellä tai määrämuotoisella Finanssivalvonnan ylitysilmoituslomakkeella.
- (12) Finanssivalvonta suosittelee, että valvottava antaa ylitysilmoituksessa seuraavat tiedot:
  - ilmoittajan yhteystiedot
  - ylityksen syntymisajankohta
  - ylityksen määrä
  - ylityksen syy
  - valvottavan laatima suunnitelma, jossa kuvataan millä keinoin ja missä ajassa se pystyy saamaan asiakasriskinsä lain sallimiin rajoihin. Jos samaan asiakkaaseen tai asia-

kaskokonaisuuteen on tehty jo aikaisemmin suunnitelma, jota ei ole pystytty noudattamaan, annetaan lisätietoina esimerkiksi uuden suunnitelman aikataulu, suunnitellut keinot asiakasriskien määrän pienentämiseksi ja syyt suunnitelman epäonnistumiseen.

11 Vähimmäisomavaraisuusaste

11.1 Vähimmäisomavaraisuusasteen laskemiseen ja julkaisemiseen liittyvä kansallinen harkinta

- (1) LLL [11 luvun 15 §:ssä] on säädetty, että Finanssivalvonta antaa luottolaitosdirektiivin ja EU:n vakavaraisuusasetuksen täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset [9 ja 10] luvussa tarkoitetuista luottolaitostoiminnan taloudellisista edellytyksistä ja niiden valvonnan edellyttämästä säännöllisestä tietojenantamisvelvollisuudesta.

MÄÄRÄYS¹³ (kohta 2)

- (2) Sen sijaan, että valvottava laskisi EU:n vakavaraisuusasetuksen 429 artiklan 2 kohdan mukaisesti vähimmäisomavaraisuusasteen kuukausittaisten vähimmäisomavaraisuusasteiden yksinkertaisena aritmeettisena keskiarvona vuosineljännekseltä, se voi laskea vähimmäisomavaraisuusasteen vuosineljänneksen lopun tietojen perusteella 1.1.2014 ja 31.12.2017 välisen siirtymäkauden ajan¹⁴.

OHJE (kohta 3)

- (3) EU:n vakavaraisuusasetuksen 451 artiklan 1(a) kohdan nojalla valvottavan on julkistettava vähimmäisomavaraisuusaste ja se, kuinka se on soveltanut edellä kohdassa (1) annettua määräystä. EU:n vakavaraisuusasetuksen 521 artiklan 2(a) kohdan nojalla tieto on julkistettava 1.1.2015 lukien.

¹³ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

¹⁴ EU:n vakavaraisuusasetuksen 499 artiklan 3 kohta

12 Raportointi Finanssivalvonnalle

12.1 Vakavaraisuuden laskentaa sekä suuria asiakasriskejä koskevien tietojen raportointi

- (1) Omien varojen määrä sekä luotto-, markkina- ja operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus samoin kuin suuret asiakasriskit raportoidaan ajankohdasta 31.3.2014 lähtien Komission viranomaisraportoinnista antaman täytäntöönpanoasetuksen N:o x/2013 mukaisesti.
- (2) Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä valvottavan taloudellista asemaa, omistajia, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, hallinto- ja valvontaelinten jäseniä ja toimihenkilöitä sekä toimipaikkoja koskevien tietojen samoin kuin 3 §:n 3 momentin 3–5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

12.2 Ilmoituksen laatiminen ja toimittaminen Finanssivalvonnalle

MÄÄRÄYS¹⁵ (kohdat 3 - 6)

- (3) Valvottavan on toimitettava Komission viranomaisraportoinnista antamassa täytäntöönpanoasetuksessa säädetyt tiedot Finanssivalvonnalle konekielisesti voimassa olevasta COREP-tiedonkeruukehikosta ilmenevällä tavalla.
- (4) COREP-tiedonkeruukehikossa käytetyt tiedonantajatasot on esitetty seuraavassa taulukossa:

Tiedonantajataso	Valvottavatyyppi
201	Talletuspankki ml. sivukonttorit ulkomailla
205	Talletuspankin konsolidointiryhmä
210	Muu luottolaitos ml. sivukonttorit ulkomailla
213	Muun luottolaitoksen konserni
214	Muun luottolaitoksen konsolidointiryhmä
240	Sijoituspalveluyritys ml. sivukonttorit ulkomailla
244	Sijoituspalveluyrityksen

¹⁵ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

	konsolidointiryhmä
250	Rahastoyhtiö, joka ei harjoita omaisuudenhoitoa
252	Omaisuudenhoitoa harjoittava rahastoyhtiö
260	Keskusyhteisö: yhteenliittymä
264	Keskusyhteisön konserni

- (5) Jos toimitettu konekielinen valvontatieto osoittautuu myöhemmin virheelliseksi, tulee valvottavan aina toimittaa Finanssivalvonnalle aikaisemmat tiedot korjaavan kokonaisen tiedonkeruun tiedot konekielisessä muodossa.
- (6) Talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvien luottolaitosten tulee edellä (3) kohdassa määrätystä poiketen toimittaa tiedot talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle. Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön on toimitettava yhteenliittymän ja yhteenliittymän jäsenluottolaitosten tiedot Finanssivalvonnalle (3) kohdassa määrätyllä tavalla.

OHJE (kohdat 7 - 11)

- (7) Komission viranomaisraportoinnista antamassa täytäntöönpanoasetuksessa N:o [x/2013] on säädetty siitä, miltä ajankohdilta ja mihin määräpäiviin mennessä tiedot toimitetaan.
- (8) Finanssivalvonnan verkkopalvelusta (www.finanssivalvonta.fi) Raportointi-osiosta on saatavissa ohjeet konekielisen raportointitiedoston tuottamisesta.
- (9) Finanssivalvonta on kehittänyt tietojen raportointia varten erillisen COREP-tiedonkeruusovelluksen, joka helpottaa raportointia Finanssivalvonnalle. Sovellus on haettavissa Finanssivalvonnan Jakelu-palvelusta osoitteesta www.finanssivalvonta.fi/jakelu. Finanssivalvonta toimittaa valvottavalle Jakelu-palvelussa tarvittavat yksilölliset tunnukset raportointivelvollisuuden alkaessa. Raportointisovellusta käytettäessä raportti on muodostettava uusimmalla Jakelu-palvelusta saatavilla olevalla COREP-tiedonkeruusovelluksella.
- (10) Finanssivalvonta suosittaa, että säästöpankit järjestävät ilmoitusten toimittamisen siten, että säästöpankit toimittavat ilmoitukset Säästöpankkitarkastukselle, joka toimittaa tiedot keskitetysti edelleen Finanssivalvonnalle.
- (11) Finanssivalvonta suosittaa, että paikallisosuuspankit järjestävät ilmoitusten toimittamisen siten, että paikallisosuuspankit toimittavat ilmoitukset POP Pankkiliitto osuuskunnalle, joka toimittaa tiedot keskitetysti edelleen Finanssivalvonnalle.

12.3 Raportoitujen tietojen oikeellisuuden varmentaminen

MÄÄRÄYS¹⁶ (kohta 12)

- (12) Valvottavan on laadittava seloste raportoitujen tietojen oikeellisuudesta. Menettelyn tavoitteena on varmistaa, että valvottavan Finanssivalvonnalle toimittamat tiedot ovat tarkastettuja ja oikeita. Seloste päivätään, ja sen allekirjoittavat sekä raportin laatija että tietojen oikeellisuuden varmentaja. Valvottavan on säilytettävä allekirjoitettu seloste ja esitettävä se

¹⁶ Ks. luku 12 Siirtymä- ja voimaantulosäännökset

pyydettyä Finanssivalvonnalle. Selostetta on päivitettävä aina, kun sen kuvaamassa prosessissa tapahtuu muutoksia.

OHJE (kohdat 13 - 14)

- (13) Finanssivalvonnan verkkopalvelusta (www.finanssivalvonta.fi) Sääntely-osiosta on saatavissa ohjeet (12) kohdassa tarkoitetun selosteen laatimisesta.
- (14) Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla Finanssivalvonta voi määrätä rikemaksun sille, joka laiminlyö tai rikkoo velvollisuuden toimittaa tietoja, jotka on säädetty tai määrätty säännöllisesti toimitettavaksi Finanssivalvonnan laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

13 Siirtymä- ja voimaantulomääräykset

- (1) Näiden määräysten ja ohjeiden luvuissa 4, 5, 6, 10 ja 11 annettuja määräyksiä sovelletaan toistaiseksi ohjeina, jotka eivät ole velvoittavia. Kyseiset määräykset tulevat velvoittaviksi, kun luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät lainmuutokset niihin sisältyvine Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksineen tulevat voimaan.

14 Kumotut määräykset ja ohjeet

Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat voimaan tullessaan seuraavat Finanssivalvonnan standardit:

- 4.3a Omat varat ja niiden vähimmäismäärä
- 4.3c Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus standardimenetelmää käytettäessä
- 4.3d Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus sisäisten luottoluokitusten menetelmää käytettäessä
- 4.3e Luottoriskin vähentämistekniikat luottoriskin standardimenetelmää käytettäessä
- 4.3f Luottoriskin vähentämistekniikat luottoriskin sisäisten luottoluokitusten menetelmää käytettäessä
- 4.3g Markkinariskin vakavaraisuusvaatimus
- 4.3h Arvopaperistamisen vakavaraisuusvaatimus
- 4.3i Operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus
- 4.3j Luottoluokituslaitosten luottoluokitusten hyväksymisen edellytykset vakavaraisuuslaskennassa
- 4.3k Vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimus
- 4.5 Vakavaraisuustietojen julkistaminen markkinoille
- RA4.1 Suurten asiakasriskien ilmoittaminen
- RA 4.8 Omien varojen sekä luotto-, vastapuoli-, markkina- ja operatiivisen riskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen ilmoittaminen

15 Liitteet

Näihin määräyksiin ja ohjeisiin liittyvät seuraavat liitteet:

- (1) Luvun 6 "Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus sisäisten luottoluokitusten menetelmää käytettäessä" liitteet:
  - Liite 1: Hakemusohje vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseksi sisäisten luottoluokitusten menetelmällä (IRBA) ja liitteen alaliitteet: alaliite 1 "Hakemuksen sisällysluettelo", alaliite 2 "Aikomus hakea lupaa sisäisten luottoluokitusten menetelmän käyttämisestä", alaliite 3 "Perustiedot"
  - Liite 2 "IRBA:n jatkuvavalvonta "
- (2) Luvun 9 "Operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus"
  - Liite 3: "Ilmoitus- ja hakemusmenettelyt"
- (3) Luvun 10 " Suuret asiakasriskit" liitteet:
  - Liite 4: epävirallinen käännös CEBSin suuria asiakasriskejä koskevasta ohjeesta